PR. GABRIEL HEREA

Meditații la „BUCOVINA DE ALTĂDATĂ"

Reflections on BUCOVINA IN THE PAST
Méditations autour de LA BUCOVINE D'AUTREFOIS
Nachdenken über DIE EHEMALIGE BUKOWINA
Meditazioni su LA BUCOVINA DI UNA VOLTA
Reflexiones sobre LA BUCOVINA DE ANTAÑO
РАЗМЫШЛЕНИЯ О БУКОВИНЕ ПРЕЖНИХ ВРЕМЁН
Διαλογοισμοί στο Η ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

HERUVIM 2014

pr. Gabriel Herea

Meditații la
„BUCOVINA DE ALTĂDATĂ”

Reflections on BUCOVINA IN THE PAST
Méditations autour de LA BUCOVINE D'AUTREFOIS
Nachdenken über DIE EHEMALIGE BUKOWINA
Meditazioni su LA BUCOVINA DI UNA VOLTA
Reflexiones sobre LA BUCOVINA DE ANTAÑO
РАЗМЫШЛЕНИЯ О БУКОВИНЕ ПРЕЖНИХ ВРЕМЁН
Διαλογοισμοί στο Η ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

HERUVIM
Pătrăuți, 2014

Grafica:
Cristian Mucileanu

Traducători:
Denise Rotaru, Remus Rus și Elena-Ioana Grigorciuc (engleză);
Cristina Drahta și Liviu-Marcel Ungurean (franceză);
Ana-Maria Vlad, Eduard Mohr și Lidia Rus (germană);
Ierod. Paulin Ilucă, Diana Lupașcu Pollara, Ioana-Mara Tașcă, Ovidiu Cristea, Cristian Luca și Gianluca Masi (italiană);
Dana Coșăreanu, Violeta Elena Ionescu și Jaime Reguillo Mateos (spaniolă); Silviu Tabac (rusă);
Georgios Alexandros Papadopoulos, Pr. Ioan Moldoveanu și Paul-Daniel Cățoi (greacă)

Mulțumim Părintelui Marcu Petcu de la Mănăstirea Sucevița, Părintelui Timotei de la Mănăstirea Putna, doamnelor Doinița Nistor și Maria Olar, cât și domnilor Alexandru Pînzar, Petru Palamar și Mugurel Stoica pentru sprijinul acordat la editarea lucrării.

Imaginea de pe coperta întâi a fost realizată de Petru Palamar și surprinde volumul „Bucovina de altădată", coordonat de părintele Marcu Petcu și editat de Biblioteca Națională a României.

Imaginea de pe coperta a patra a fost realizată de Leca Morariu, în curtea bisericii „Sfânta Cruce" din Pătrăuți, în anul 1925.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HEREA, GABRIEL
Meditații la "Bucovina de altădată" / pr. Gabriel Herea. - Pătrăuți : Heruvim, 2014
ISBN 978-606-93375-3-0

821.135.1-95

MEDITAȚII
LA
„BUCOVINA DE ALTĂDATĂ”

Acum două mii de ani, în interiorul și în jurul inelului carpatic locuia un popor misterios ce a rămas în istorie cu numele de poporul dac. Cetăţile dacilor erau construite pe vârfuri de munte, iar conducătorii lor erau preoţi. Din păcate, interesul Imperiului Roman pentru aurul din Munţii Carpaţi a generat un șir de războaie sângeroase care s-au finalizat prin dispariţia regatului dac. Ocupaţia romană și, mai apoi, apariţia popoarelor migratoare au împiedicat mai bine de o mie de ani refacerea unui stat centralizat. Poporul însă a supravieţuit și dacii și-au continuat viaţa protejaţi de pădurile și crestele munţilor. În mod evident au fost influenţaţi lingvistic și sangvin de trecerea popoarelor migratoare germanice și slave, cu care au coabitat sute de ani în zonele de vale și șes. Existenţa însă a fondului cultural dac-latin pe tot cuprinsul spaţiului carpato-danubiano-pontic a garantat formarea poporului român, naţiune ce vorbește încă din vechime o limbă latină fără dialecte: limba română [Fig.1].

Atunci când condiţiile politico-militare au impus, urmașii dacilor au construit diferite forme statale pe care au reușit să le unifice în secolele al XIX-lea și al XX-lea, formând ţara cunoscută astăzi sub numele de România. Subiectul geografic al albumului părintelui Marcu Petcu de la Mănăstirea Sucevița este reprezentat de nucleul medieval al statului românesc cunoscut sub numele de Moldova. Constituit în secolele XIV-XV la graniţa dintre Imperiul Bizantin și Regatul Apostolic al Ungariei, influenţat cultural și politic de Regatul Polono-Lituanian, statul moldav va avea parte de 200 de ani de istorie independentă garantată de campanii militare virulente și tratate diplomatice abile. Regii Moldovei au fost pe rând în conflict și în alianţă cu fiecare dintre vecinii lor. Cele mai mari probleme au fost însă generate de apropierea Imperiului Otoman, prin cucerirea pe rând a Imperiului româno-bulgar, a Imperiului Bizantin și a Regatului Sârb [Fig. 2].

Aflate în nordul Dunării, tinerele state românești și-au asumat, încă de la începutul dezastrului din Balcani, responsabilitatea păstrării și cultivării culturii creștin-ortodoxe pe teritoriul lor și în zonele ocupate de turci. Dăruind mănăstirilor din Sinai, Palestina și Grecia o treime din teritoriul agricol al statelor românești, românii au asigurat supraviețuirea creștinismului în Imperiul Otoman până în anul 1864.

În cazul Moldovei, care este subiect al acestei lucrări, trebuie să spunem că un rol determinant l-a jucat domnia Sfântului Ștefan cel Mare (1457-1504). Urcat pe tronul Moldovei la doar 4 ani după islamizarea Constantinopolului, tânărul principe s-a considerat un urmaș al Împăratului Constantin cel Mare, fondatorul orașului de pe Bosfor, în lupta pentru păstrarea și promovarea identității creștine. Asemenea marelui împărat ce construise Constantinopolul cu scopul de a-și întări ţara și creștinismul din interiorul acesteia, Ștefan zidește cetăţi moderne pe întreg cuprinsul Moldovei. Asemenea aceluiași împărat roman ce dăruise Bisericii creștine locașuri de închinare în întreg imperiului, Ștefan răspândește biserici de piatră prin toate ţinuturile ţării sale [Fig. 3]. Și pentru că era conștient de faptul că edificiul arhitectonic este incomplet din punct de vedere simbolic fără vălul iconic al picturii murale, Sfântul Ștefan fondează o școală de pictură. Zugravul în jurul căruia s-a realizat acest proiect important a fost grec și a pictat Biserica Sfintei Cruci din Pătrăuţi, unde l-a reprezentat pe Ștefan cel Mare alături de Sfântul Împărat Constantin, pentru ca toată lumea să cunoască al cărui exemplu îl urma voievodul

Moldovei [Fig.4]. Au urmat zeci de biserici, pictate la interior și la exterior, în timpul Sfântului Ștefan și al urmașilor acestuia. O adevărată cultură, moștenitoare a expresiei creștin-ortodoxe sud-dunărene, strălucea, după model bizantin, în jurul „Slăvitei cetăţi a Sucevei", capitala de atunci a Moldovei.

Hazardul istoriei face ca nucleul medieval al ţării est-carpatice să fie cunoscut astăzi sub numele de Bucovina și să fie împărţit între două ţări: România și Ucraina. Întrucât cele mai multe monumente au rămas în partea românească, legendele fotografiilor din album menționează ţara doar atunci când vor fi imagini din Nordul Bucovinei, adică din Ucraina.

Ne aflăm în fața unui eveniment cultural ce îmbogățește spiritual și material întregul popor român. Cartea conține fotografii din secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, suficient de vechi pentru a surprinde urmele încă vii ale culturii antice și medievale din Carpații românești. Din prima clipă în care părintele Marcu mi-a pus în faţă macheta lucrării la care muncește, cu folos, de mai multă vreme, am realizat că am de-a face cu o monografie iconică ce demonstrează persistența culturii medievale construită de Strămoși cu scopul declarat de a salvgarda creștinismul. Nu doar procesiunile conduse de preoţi și episcopi, dar și dansurile alături de activităţile cotidiene surprinse în imagini sunt ritualic impregnate de teologia cosmosului ordonat în jurul lui Hristos.

Există în pictura Moldovei medievale o scenă iconică intitulată „Aici este Orașul Împărătesc" [Fig. 5]. Considerată de unii o relatare a momentului căderii Constantinopolului sub turci, compoziția este încă vizibilă la Arbore, Humor și Moldovița. Scena propune spre vizionare asediul unei cetăţi poziţionate la limita dintre uscat și mare. Înfățișarea turcească a oștirii invadatoare și prezența tunurilor în compoziţiile de la Humor și Moldoviţa sunt elementele ce au determinat pe unii interpreţi să afirme că este vorba despre tragicul an 1453. O privire atentă ne demonstrează însă că cetatea asediată stă foarte bine, nefiind în pericolul de a fi cucerită. Mai mult decât atât, un cavaler creștin iese din cetate și ucide pe comandantul dușman, în vreme ce Dumnezeu revarsă asupra invadatorilor o ploaie de foc care le distruge corăbiile și le afectează cavaleria. În fapt, scena vorbește despre biruința asupra răului. Cetatea este o imagine arhetipală a societăţii creștine ordonate în jurul lui Hristos și a biruinţei acesteia asupra oricăror nevoi. Procesiunea circulară ce este surprinsă în plină desfășurare pe zidurile cetăţii marchează ordinea societăţii creștine și era practicată ritualic în Imperiul Bizantin, cu rost de resacralizare a spaţiului citadin. Cortegiul e deschis de diaconi, preoţi și episcopi, cărora le urmează Împăratul împreună cu suita sa, Împărăteasa împreună cu suita sa, curteni și cetăţeni, unii dintre ei purtând pe braţe relicve, icoane și steaguri. Evident, compoziţia simbolizează poporul cel credincios și felul cum Dumnezeu apără acest popor.

Românii moldoveni se simţeau parte a acestui popor. Picturile bisericilor din Moldova demonstrează clar faptul că semnificaţiile cosmologice ale „Cetăţii Împărătești" sunt translate asupra „Slăvitei Cetăţi a Sucevei". Iconografic, realitatea acestei translări simbolice este surprinsă în compoziţia „Aducerea moaștelor Sfântului Ioan cel Nou, în Slăvita Cetate a Sucevei" [Fig. 6]. Vizibilă la Voroneţ, Bistriţa Neamţului, Sucevița, Catedrala episcopală din Roman și Catedrala Mitropolitană din Suceava, scena surprinde prin asemănarea procesiunii moldovenești cu procesiunea de pe zidurile Cetăţii Împărătești. De data aceasta însă, personajele nu mai sunt arhetipale, ci istorice: în jurul autocratorului Alexandru cel Bun sunt prezenţi mitropolitul Moldovei Iosif I Mușat, preoţi, curteni și cetăţeni moldoveni, iar în mijlocul procesiunii sunt moaștele Sfântului Ioan cel Nou.

Utilizând în documentele vremii titlurile de „voievod", „domnitor", „autocrator" sau „ţar", conducătorii politici ai Moldovei și-au asumat sacerdoțiul regal, susținând dinamic dezvoltarea spirituală și materială a Ţării. Orașul regal al Sucevei a fost investit cu un rol aparte în lupta pentru rânduirea cosmică a Ţării, în jurul lui Hristos-Dumnezeu. În acest sens, repetarea ritualică a procesiunii înconjurării zidurilor orașului a avut, și încă are, o importanță deosebită. În ultimii 600 de ani, ani întrerupţi de perioade în care moaștele au fost răpite sucevenilor, în ziua de 24 iunie, data aducerii moaștelor în Moldova la începutul secolului al XV-lea, procesiunea de resacralizare a

spaţiului Cetăţii Împărăteşti s-a desfăşurat pe străzile oraşului Suceava. Aşa cum demonstrează inclusiv fotografiile din album, bucovinenii, locuitori ai împrejurimilor cetăţii, s-au integrat cu mic cu mare cortegiului. Repetat în fiecare an, acest ritual a avut și are un rol formator asupra pelerinilor. Lucrul acesta e vizibil datorită migrării calităţii ritualice a procesiunii spre evenimente personale ale vieţii oamenilor locului, fie că este vorba despre nuntă, înmormântare, datorii cetăţeneşti sau gospodărire zilnică [Fig. 7, 8, 9].

Adunate și puse alături, fotografiile oglindesc realitatea vieţii bucovinenilor, anterior și ulterior formării statului unitar român. Este de remarcat importanţa ce o aveau în viaţa localnicilor moaștele Sfântului Ioan cel Nou și mormântul Sfântului Ștefan cel Mare. Procesiunile cu moaștele Sfântului Ioan și pelerinajele la mormântul de la Putna sunt mărturii ale perseverenţei oamenilor de a-și rândui comunitar existenţa în jurul ritualului creștin. Și multe dintre fotografii sunt anterioare anului 1918! În cazul acestora vorbim despre români cuprinși încă de la 1775 în Imperiul Habsburgic și supuși unor politici agresive de secularizare religioasă, asimilare culturală și mixare etnică.

După 1918, românii bucovineni au avut din nou regele lor. Cosmosul creștin care strălucise atât de puternic în Evul mediu era din nou complet. Fotografiile surprind emoţia cu care au fost aşteptaţi regele Ferdinand și regina Maria în Bucovina [Fig. 10]. Interesantă mi se pare imaginea în care regele Carol al II-lea și marele voievod Mihai se prezintă poporului la Bucşoaia [Fig. 11]. Pentru oameni nu era ceva neobișnuit: Basileul și Cezarul sunt o prezenţă uzuală a tablourilor votive din Moldova medievală [Fig. 12]. Esenţiale sunt însă fotografiile ce îl prezintă pe tânărul voievod Mihai I luându-și în serios rolul de Domn al Moldovei și integrându-se în dansul ritualic al horei din curtea Mănăstirii Putna [Fig.13] sau repetând mitul fondator al statului moldav prin înfăţișarea în faţa Mănăstirii Suceviţa în chip de vânător însoţit de câine, asemenea legendarului Dragoș voievod [Fig. 14].

Bucovinenii erau fericiţi! Regele lor era acum regele României întregi. Lada de zestre zidită de Strămoși sub formă de biserici pictate la interior și la exterior este dăruită acum cu generozitate tuturor fraţilor români. E meritul oamenilor ce au locuit pe aceste meleaguri că aceste monumente au supravieţuit mutării capitalei de la Suceava la Iași și ocupaţiei austriece. Adevăraţi „păzitori ai pragurilor”, creștinii locului nu au abandonat niciodată cultura Strămoșilor, o cultivau în viaţa lor și păstrau cu sfinţenie spaţiile în care aceasta fusese încifrată. Să știe toată lumea, că zidirea Altarului conștiinţei naţionale pe mormântul de la Putna al Sfântului Ștefan s-a făcut în sute de ani și nu este un răspuns la o necesitate politică, ci a răsărit din dragostea reciprocă dintre popor și monarhul cel sfânt. Fotografiile din album surprind fiorul acestei iubiri [Fig. 15]

Bucovinenii „de altădată” sunt acum alături de Sfântul Ștefan, în ceruri. Moștenirea lor este însă pe umerii noștri, a românilor de astăzi. În ciuda provocărilor moderne și contemporane, ceasul ritualului liturgic creștin nu s-a oprit. Liturghia se săvârșește în biserici, oamenii se iniţiază și practică Sfintele Taine, pelerinajul cu moaștele Sfântului Ioan cel Nou înconjură zidurile „Slăvitei Cetăţi a Sucevei” în fiecare an de Sânzâiene [Fig. 16] iar românii merg în faţa mormântului de la Putna pentru a se regăsi și pentru a da socoteală privitor la modul în care păstrează tezaurul încredinţat [Fig. 17].

Text: pr. Gabriel Herea

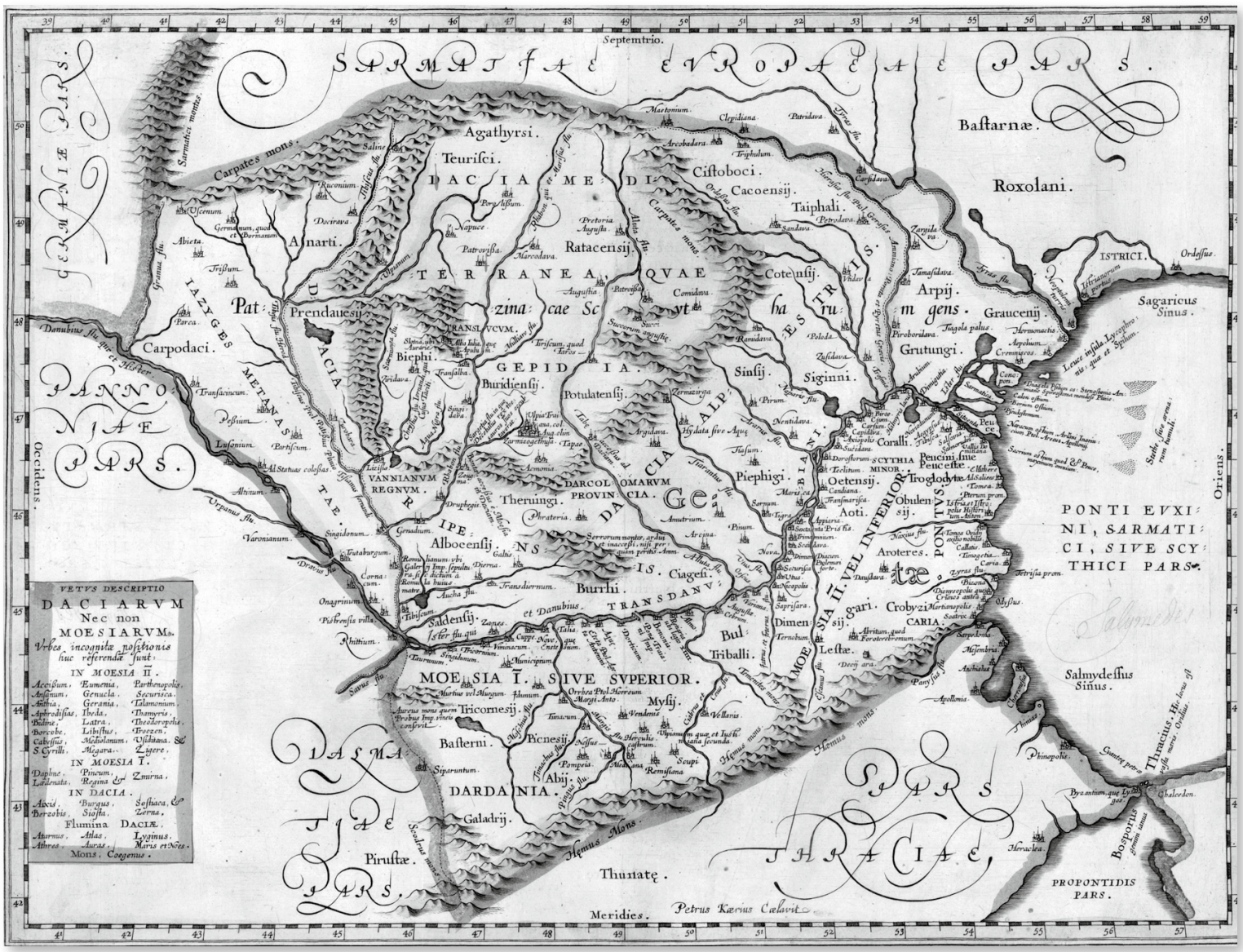
Septemtrio.
SARMATIAE EVROPAEAE PARS.
GERMANIAE PARS.
PANNONIAE PARS.
Occidens.
Oriens.
Meridies.
Petrus Kærius Cælavit
Agathyrsi.
Teurisci.
DACIA MEDITERRANEA, QVAE Cotensij. Cistoboci. Cacoensij. Taiphali. Ratacensij. Anarti. Biephi. Buridiensij. Potulatensij. Sinsij. Siginni. Piephigi. Oetensij. Aoti. Obulensij. Troglodytæ. Peucini, siue Peucestæ. Arpij. Grutungi. Graucenij. Roxolani. Bastarnæ.
DACIA TRANSALPINA. Prendauensij. Carpodaci.
GEPIDIA.
DARCOLOMARVM PROVINCIA.
VANNIANVM REGNVM.
RIPENSIS. Albocensij. Theruingi. Ciageſi. Burrhi. Saldensij. Dimensij. Triballi. Croby zi sij. Aroteres. Lestæ.
TRANSDANVBIANA. Bessi. Caræbudenses. Getæ. Scythæ.
MOESIA I. SIVE SVPERIOR. Tricornesij. Basterni. Picnesij. Myſij. Vellatis.
DARDANIA. Abij. Galadrij.
DALMATIAE PARS. Piruſtæ.
MOESIA II. SIVE INFERIOR.
CARIA.
PONTUS.
PONTI EVXINI, SARMATICI, SIVE SCYTHICI PARS.
Salmydeſſus Sinus.
Sagaricus Sinus.
ISTRICI.
Thracius Hellespontus.
THRACIAE PARS.
PROPONTIDIS PARS.
Bosporus
Byzantium
Heraclea
Thunatę.
Hæmus Mons.
Hæmus montes.
Carpates mons.
Sarmaticj montes.
Danubius flu. qui et Hister.
Tyras flu.
Hypanis flu.
Borysthenes flu.
Tyrissa prom.
Ordessus.
Apollonia
Mesembria
Odessus
Dionysopolis
Heraclea
Byzantium
Chalcedon
Cyzicus
Lampsacus
Troas
Abydus
Sestus
Sinus Melas
Propontis
Thracium Mare
Hellespontus
Ægeum Mare
Pontus Euxinus
Mare Mediterraneum
Mare Ionium
Mare Adriaticum
Mare Tyrrhenum
Mare Siculum
Mare Libycum
Mare Ægyptium
Mare Rubrum
Mare Persicum
Mare Caspium
Mare Rhodium
Mare Creticum
Mare Cretense
Mare Myrtoum
Mare Carpathium
Mare Cyprium
Mare Pamphylium
Mare Cilicium
Mare Syriacum
Mare Phœnicium

Fig. 2

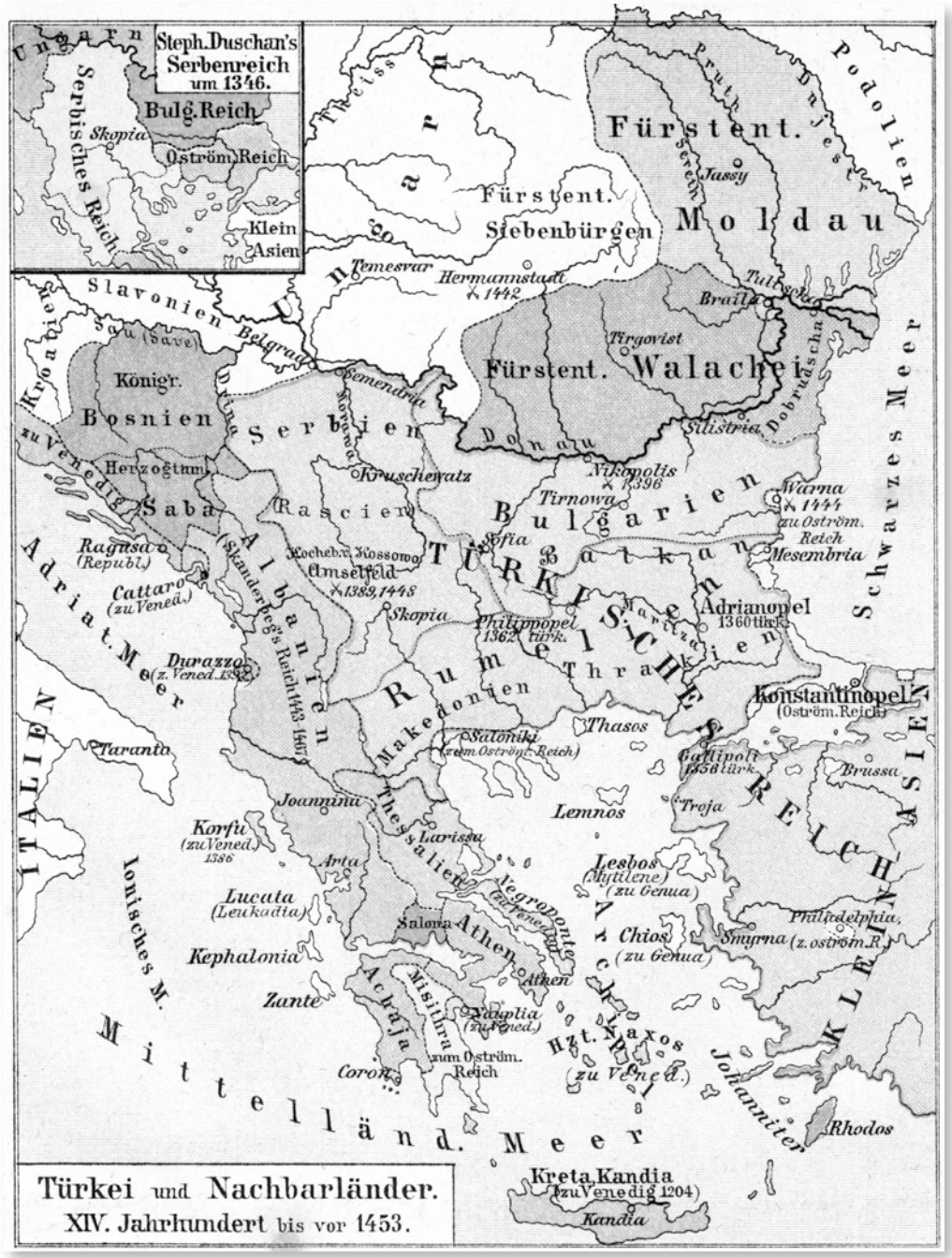
Steph. Duschan's Serbenreich um 1346.
Bulg. Reich
Oström. Reich
Skopia
Serbisches Reich
Klein Asien
Ungarn
Fürstent. Siebenbürgen
Fürstent. Moldau
Fürstent. Walachei
Jassy
Temesvar
Hermannstadt
Brailа
Tirgovist
Slavonien
Belgrad
Save
König'r. Bosnien
Herzogthum Saba
Ragusa (Republ.)
Cattaro (zu Venedig)
Durazzo (z. Venedig 1392)
Serbien
Rascien
Kruschevatz
Drina
Morawa
Donau
Nikopolis
Tirnowa
Sofia
Bulgarien
Balkan
Warna 1444 zu Oström. Reich
Mesembria
Kosovo Amselfeld 1389, 1448
Skopia
Philippopel 1362 türk.
Adrianopel 1360 türk.
Maritza
Rumelien
Thrakien
Makedonien
Albanien
Skanderbegs Reich 1443–1467
Adriat. Meer
ITALIEN
Konstantinopel (Oström. Reich)
Thasos
Gallipoli 1356 türk.
Brussa
Troja
Lemnos
Salonik (zum Oström. Reich)
Taranto
Joannina
Korfu (zu Venedig 1386)
Thessalien
Larissa
Arta
Lucata (Leukadia)
Lesbos (Mytilene) (zu Genua)
Negroponte
Salona
Athen
Chios (zu Genua)
Smyrna (z. oström. R.)
Philadelphia
Kephalonia
Zante
Achaja
Misithra
Nauplia (zu Venedig)
zum Oström. Reich
Coron
Ionisches M.
Mittelländ. Meer
Hzt. Naxos (zu Venedig)
Johanniter
Rhodos
Kreta, Kandia (zu Venedig 1204)
Kandia
Türkei und Nachbarländer.
XIV. Jahrhundert bis vor 1453.

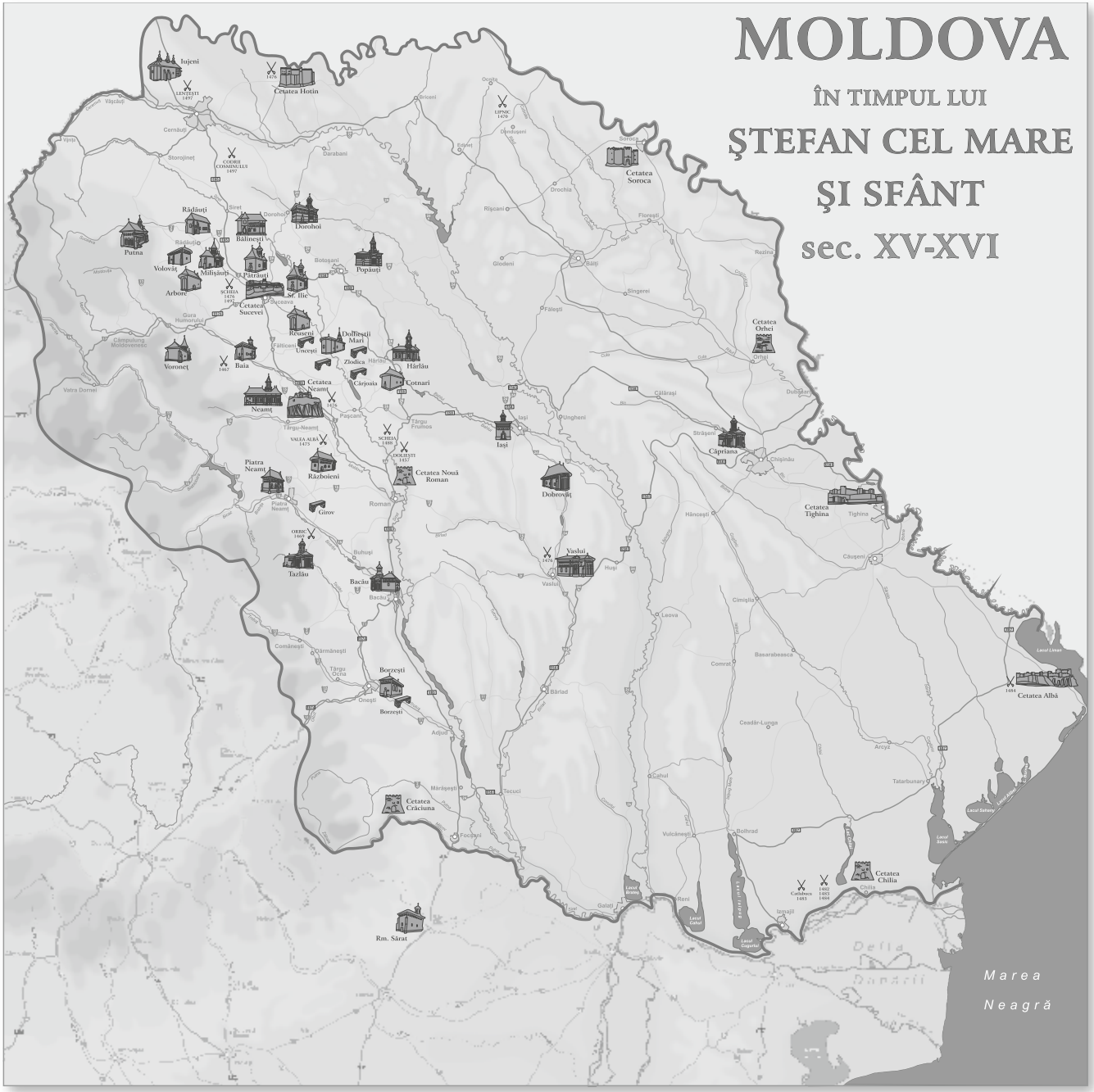
MOLDOVA
ÎN TIMPUL LUI
ŞTEFAN CEL MARE
ŞI SFÂNT
sec. XV-XVI
Iujeni
Cetatea Hotin
Cetatea Soroca
Răzăuţi
Dorohoi
Bălineşti
Putna
Volovăţ
Milişăuţi
Pătrăuţi
Arbore
Cetatea Sucevei
Sf. Ilie
Popăuţi
Reuseni
Uncieşti
Dolhieştii Mari
Zlodica
Hârlău
Voroneţ
Baia
Cetatea Neamţ
Neamţ
Cotnari
Cărjoaia
Iaşi
Cetatea Orhei
Căpriana
Piatra Neamţ
Războieni
Cetatea Nouă Roman
Dobrovăţ
Girov
Cetatea Tighina
Tighina
Tazlău
Bacău
Vaslui
Borzeşti
Cetatea Albă
Cetatea Crăciuna
Cetatea Chilia
Rm. Sărat
Marea Neagră

Fig. 3

Fig. 4:

Ştefan cel Mare alături de Sfântul Împărat Constantin. Pătrăuți

Stephen the Great and Constantin, the Saint Emperor. Pătrăuți

Etienne le Grand à côté du saint empereur Constantin. Pătrăuți

Stefan den Großen mit dem Kaiser Konstantin. Pătrăuți

Stefano il Grande accanto al Santo Imperatore Costantino. Pătrăuți

Esteban el Grande aparece retratado al lado del Santo Emperador Constantino. Pătrăuți

Штефана Великого рядом со Святым императором Константином. Пэтрэуць

Στέφανο τον Μεγά δίπλα στον Άγιο Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο. Πατραούτσι

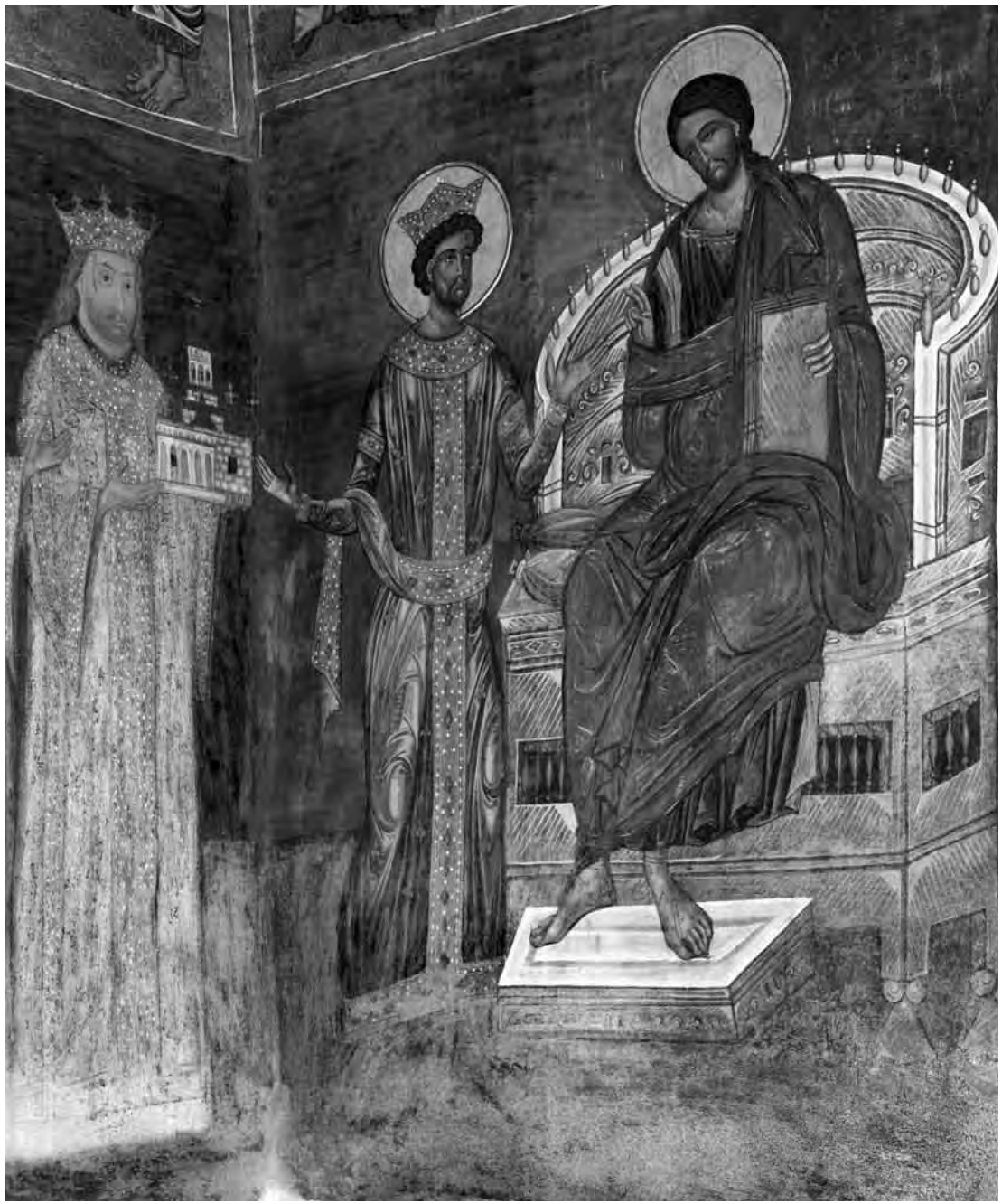

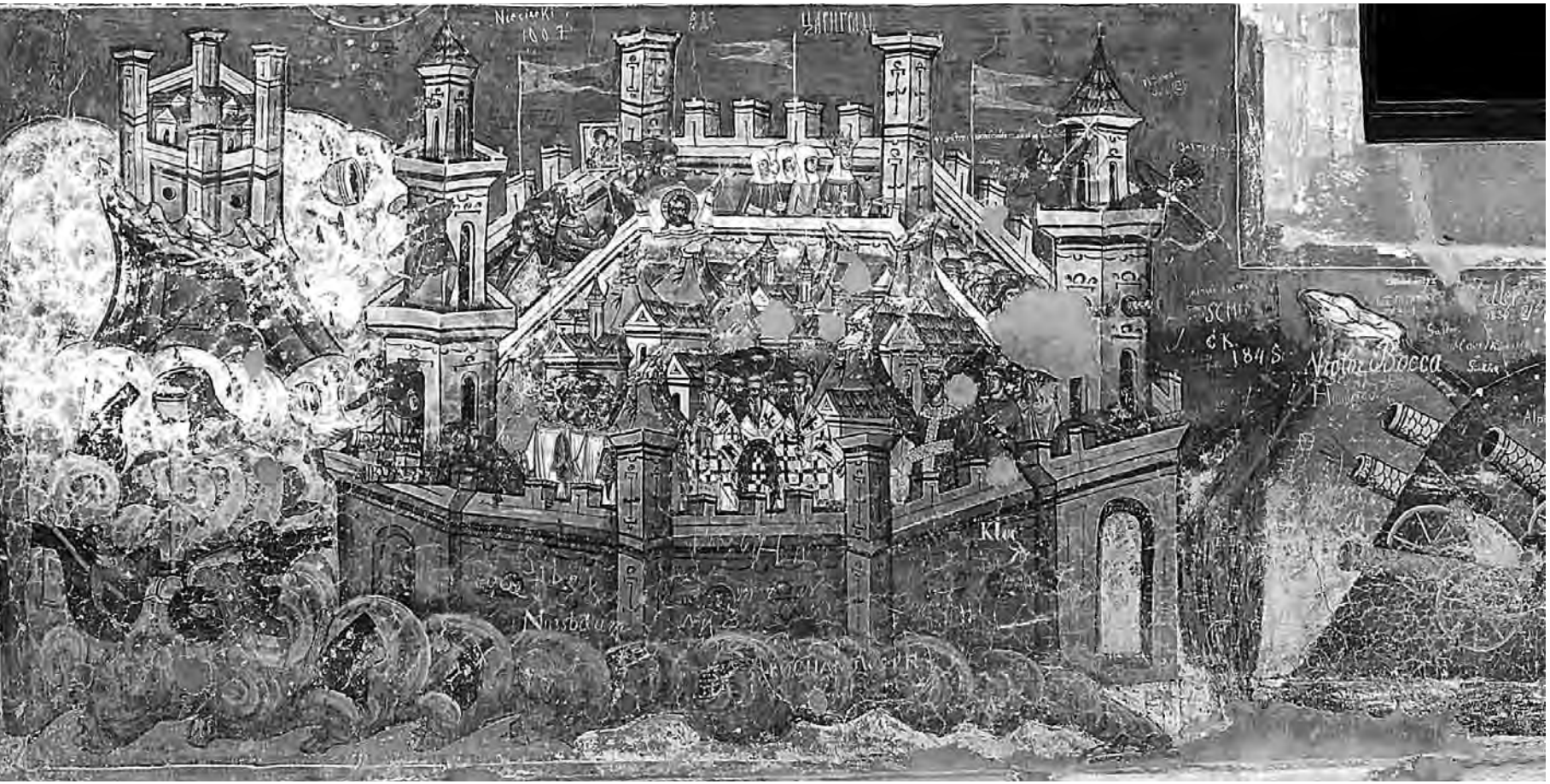

Fig. 5

„Aici este Orașul Împărătesc". Moldovița
"Here is the City of the Kingdom". Moldovița
« Ici se trouve la cité impériale ». Moldovița
„Hier ist die Kaiserliche Stadt". Moldovița
"Qui è la Città Imperiale". Moldovița
„Aquí está la Ciudad del Reino". Moldovița
«Зде Цариград». Молдовица
„Εδώ είναι η Αυτοκρατορική Πόλη". Μολντοβίτσα

Fig. 6

„Aducerea moaștelor Sfântului Ioan cel Nou, în Slăvita Cetate a Sucevei”. Sucevița
”Bringing Saint John the New’s relics, in the Blessed City of Suceava”. Sucevița
«La translation des reliques du saint Jean le Nouveau dans la glorieuse cité de Suceava » . Sucevița
”Überführung der Reliquien des Heiligen Johannes der Neue in die Gepriesene Festung von Suczawa festgehalten“ . Sucevița
“La portata delle reliquie del Santo Giovanni il Nuovo nella Benedetta Cittadella di Suceava”. Sucevița
«El traslado de las reliquias de San Juan el Nuevo a la Gloriosa Ciudadela de Suceava”. Sucevița
«Перенесения мощей Святого Иоанна Нового в славный градъ Сучавский». Сучевица
„Η μετακομιδή των λειψάνων του Αγίου Ιωάννη του Νέου στην Ένδοξη Πόλη της Σουτσεάβα”. Σουτσεβίτσα

164. Procesiune cu moaștele Sfântului Ioan cel Nou la 24 iunie 1930
Procession with Saint John the New's relics on 24th of June, 1930
Procession avec les reliques de Saint-Jean le Nouveau le 24 juin 1930
Prozession mit den Reliquien des Heiligen Johannes des Neuen am 24. Juni 1930
La processione con la reliquia di Santo Giovanni il Nuovo il 24 giugno 1930
Procesion con las reliquias de San Juan el Nuevo el 24 de junio de 1930
Процессия с мощами Святого Иоанна Нового 24 июня 1930 г.
Πομπή με τα λείψανα του Αγίου Ιωάννη του Νέου στις 24 Ιουνίου, πριν το 1930

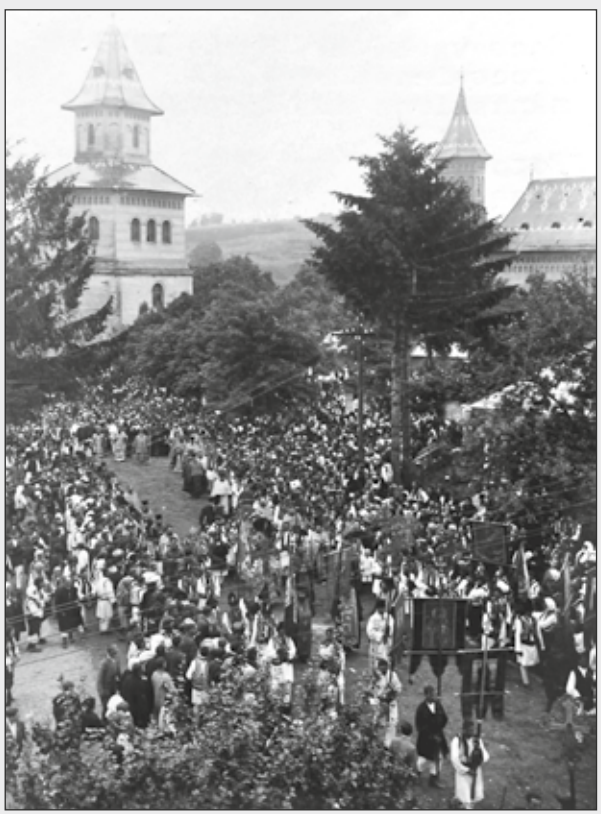

165. Procesiune cu moaștele Sfântului Ioan cel Nou la 24 iunie 1938. Ieșirea din mănăstire către oraș
Procession with Saint John the New's relics on 24th of June 1938. The monastery exit leading to town
Procession avec les reliques de Saint- Jean le Nouveau le 24 juin 1938. La sortie du monastère en direction de la ville
Prozession mit den Reliquien des Heiligen Johannes des Neuen am 24. Juni 1938. Der Ausgang aus dem Kloster zur Stadt
La processione con la reliquia di Santo Giovanni il Nuovo il 24 giugno 1938. Uscita del monastero verso centro abbitato
Procesion con las reliquias de San Juan el Nuevo el 24 de junio de 1938. La salida del monasterio hacia la ciudad
Процессия с мощами Святого Иоанна Нового 24 июня 1938 г. Выход из монастыря в город
Πομπή με τα λείψανα του Αγίου Ιωάννη του Νέου στις 24 Ιουνίου 1938. Έξοδος από το μοναστήρι προς την πόλη

Fig. 7

146 Cetatea Sucevei ✧ The City of Suceava ✧ La citadelle de Suceava ✧ Die Festung Suceava

186. Procesiune religioasă pe zidurile Cetății Sucevei la 15 iulie 1904 cu prilejul împlinirii a 400 de ani de la adormirea Sfântului Ștefan cel Mare
Religious procession on the walls of the City of Suceava on 15th of July 1904 celebrating 400 hundred years since the passing of Saint Stephen the Great
Procession religieuse sur les remparts de la citadelle de Suceava le 15 juillet 1904 à l'occasion de la commémoration de 400 ans depuis la dormition du saint Etienne le Grand
Religiöse Prozession auf die Mauer der Festung Suceava am 15. Juli 1904 zum 400. Todesjahr des Heiligen Stefan des Großen

Processione religiosa all'interno della fortezza di Suceava il 15 luglio 1904, nella ricorrenza dei 400 anni dalla morte di Santo Stefano il Grande
La procesión religiosa en las murallas de la Ciudadela de Suceava el 15 de julio de 1904 por los 400 años desde la adormicion de San Esteban el Grande
Религиозная процессия на стенах Сучавской крепости 15 июля 1904 г. по случаю 400-летия успения Святого Штефана Великого
Θρησκευτική πομπή πάνω στα τείχη του Κάστρου της Σουτσεάβα στις 15 Ιουλίου 1904, προς τιμήν της 400ης επετείου από το θάνατο του Στεφάνου του Μεγάλου

Fig. 8

Fig. 9 *Procesiune de înmormântare la Mănăstirea Humor în perioada interbelică*

Funeral procession at Humor Monastery in the interwar period

Procession lors d'un enterrement au Monastère de Humor dans la période de l'entre-deux-guerres

Leichenzug im Kloster Humor in der Zwischenweltkriegszeit

Funerale al monastero Humor nel periodo interbellico

La procesión de entierro del monasterio Humor en el periodo interbelico

Погребальная процессия в Монастыре Хумор, межвоенный период

Νεκρική ακολουθία στην Μονή Χουμόρ κατά την περίοδο του μεσοπολέμου

74 Festivități și serbări populare ✧ Folk celebrations and festivities ✧ Festivités et fêtes populaires ✧ Festlichkeiten und Volksfeiern

103. Primirea regelui Ferdinand și a reginei Maria în Suceava la 1920
The reception of King Ferdinand and Queen Mary in Suceava in 1920
L'accueil du roi Ferdinand et de la reine Marie à Suceava en 1920
Empfang des Königs Ferdinand und der Königin Maria in Suceava um 1920
L'accoglienza del Re Ferdinand e della Regina Maria in Suceava nel 1920
El recibimiento del Rey Ferdinand y la Reyna Maria en Suceava en el año 1920
Прием короля Фердинанда и королевы Марии в Сучаве, 1920 г.
Η υποδοχή του Βασιλιά Φέρντιναντ και της Βασίλισσας Μαρία στη Σουτσεάβα το 1920

Fig. 10

Fig. 11
Serbările arcășești de la Bucșoaia 1937. Regele Carol al II-lea și fiul său, Mihai
The archers' celebrations from Bucșoaia 1937. King Carol II and his son, Michael
Les cérémonies des archers de Bucșoaia 1937. Le roi Charles II et son fils Michel
Bogenschützenfeier in Bucșoaia 1937. König Karl II. mit seinem Sohn Michael
La festa degliarcadori da Bucșoaia 1937. Il Re Carol II e il suo figlio, Mihai
Las celebraciones de los arqueros de Bucșoaia en el año 1937. El Rey Carol II y su hijo Miguel
Празднования Буковинских молодежных обществ лучников в селе Букшоая, 1937 г. Король Кароль II с сыном Михаем
Η γιορτή των τοξωτών της Μπουκσοάγια το 1937. Ο βασιλιάς Κάρολος ο΄Β και ο υιός του, Μιχαήλ

Fig. 12

Basileul și Cezarul. Pătrăuți.
The Basileus and the Caesar. Pătrăuți.
Le basileus et le césar. Pătrăuți.
Basileus und Caesar. Pătrăuți.
Il Basileo e il Cesare. Pătrăuți.
El Basileo y el Cesar. Pătrăuți.
Василевс и Цезарь. Пэтрэуць.
Ο Βασιλεύς και ο Καίσαρας. Πατραούτσι.

217. Principele moştenitor Mihai dansând în horă
alături de ţăranii de la Putna în anul 1938
Crown prince Mihai dancing hora together with the villagers from Putna in 1938
Le prince héritier Mihai en train de danser
la ronde avec les paysans de Putna en 1938
Kronprinz Michael im Reigentanz mit den Bauern aus Putna im Jahre 1938
Il principe erede Michele ballando accanto ai abbitanti di Putna nel'anno 1938
El príncipe herredero Miguel bailando la danza típica junto a los campesinos de Putna, el año 1938
Наследный принц Михай, танцующий хору вместе с крестьянами из Путны в 1938 г.
Ο πρίγκιπας Μιχαήλ, διάδοχος του θρόνου, χορεύοντας ένα
λαϊκό χορό μαζί με τους χωρικούς της Πούτνα το 1938

Fig. 13

236. Principele moștenitor Mihai în vizită la Mănăstirea Sucevița, întâmpinat de ultimul stareț și de primarul comunei
Crown prince Mihai visiting Sucevita Monastery is welcomed by the last abbot and the village mayor
Le prince héritier Mihai en visite au Monastère de Sucevița accueilli par le dernier higoumène et par le maire du village
Kronprinz Mihai besucht Kloster Sucevița und wird vom letzten Abt und dem Bürgermeister der Gemeinde empfangen

Il principe erede Michele in visita al monastero Sucevița, accolto dal'ultimo abate e dal sindaco
El príncipe herredero Miguel visitando el Monasterio de Sucevița recibido por el ultimo abad y por el alcalde de la aldea
Наследный принц Михай во время посещения Монастыря Сучевица. Высокого гостя встречают последний игумен и примар коммуны
Ο πρίγκιπας διάδοχος Μιχαήλ επισκέπτεται την Μονή Σουτσεβίτσα, υποδεχόμενος από τον τελευταίο ηγούμενο και τον δήμαρχο της κοινότητας

Fig. 14

Fig. 15 *Serbările de la Putna din iulie 1926, organizate de Cercul Studențesc Arboroasa. Festivitatea dezvelirii bustului lui Mihai Eminescu*

The celebrations from Putna in July 1926, organized by the Arboroasa Stundent Circle. The festivity of unveiling the Mihai Eminescu's bust

Les festivités de Putna en juillet 1926, organisées par l'association Arboroasa. La cérémonie de dévoilement du buste d'Eminescu

Die Feiern von Putna im Juli 1926, veranstaltet vom Studentenkreis Arboroasa. Festakt der Enthüllung von Mihai Eminescus Büste

Celebrazioni a Putna nel giugno del 1926, organizate dal circolo dei gli studenti di „Arboroasa" Festa per l'inaugurazione della statua di Mihai Eminescu

Las celebraciones de Putna del mes de julio de 1926, organizadas por el círculo de estudiantes Arboroasa. El festejo de la desvelacion del busto de Mihai Eminescu

Празднования в Монастыре Путна в июле 1926 г., организованные студенческим кружком «Арборояса». Торжество по случаю открытия бюста поэта Михая Эминеску

Οι εορτασμοί της Πούτνα του Ιουλίου 1926 που διοργανώθηκαν από το Φοιτητικό Σύλλογο «Αρμποροάσα». Η τελετή αποκαλυπτηρίων της προτομής του Μιχαήλ Εμινέσκου

Fig. 16 *Procesiune cu moaștele Sfântului Ioan cel Nou la 24 iunie 2009*
Procession with Saint John the New's relics on 24th of June, 2009
Procession avec les reliques de Saint-Jean le Nouveau le 24 juin 2009
Prozession mit den Reliquien des Heiligen Johannes des Neuen am 24. Juni 2009
La processione con la reliquia di Santo Giovanni il Nuovo il 24 giugno 2009
Procesion con las reliquias de San Juan el Nuevo el 24 de junio de 2009
Процессия с мощами Святого Иоанна Нового 24 июня 2009 г.
Πομπή με τα λείψανα του Αγίου Ιωάννη του Νέου στις 24 Ιουνίου, πριν το 2009

Fig. 17

Pelerini veniți la Putna în 2004 pentru prăznuirea a 500 de ani de la adormirea Sfântului Ștefan cel Mare

Pilgrims arrived at Putna in 2004 to celebrate 500 years since the passing into eternity of Saint Stephen The Great

Pèlerins venus à Putna en 2004 pour commémorer 500 ans depuis la dormition du saint Etienne le Grand

Pilger in Putna, zum 500. Todesjahr des Hl. Stefan des Großen in 2004

Pellegrini venuti a Putna nel 2004 nel occasione della celebrazione dei 500 anni dalla morte di Santo Stefano Il Grande

Peregrinos llegados a Putna en el 2004 para el festejo de los 500 años desde la adormicion de San Esteban El Grande

Паломники, прибывшие в Путну в 2004 г. по случаю празднования 500-летия успения Святого Штефана Великого

Προσκυνητές που ήρθαν στην Πούτνα το 2004 για τον εορτασμό της 500ης επετείου από το θάνατο του Αγίου Στεφάνου του Μεγάλου

Prezentul volum nu ar fi putut apărea fără eforturile voluntarilor *Parohiei Pătrăuți II* și *Asociației Prietenii Bucovinei.*

Asociația Prietenii Bucovinei a fost înființată în 2005 pentru a susține activitățile culturale desfășurate pe lângă Biserica Monument UNESCO din Pătrăuți.

Primul proiect finalizat este Muzeul *Casa Preotului Bucovinean*, muzeu deschis în anul 2007, pe lângă biserica lui Ștefan cel Mare din Pătrăuți. *Prietenii Bucovinei* au lansat mai multe sit-uri web, în vederea promovării valorilor creștine. Dintre acestea amintim: www.locurile-sfinte.ro și www.patrauti.ro.

Din anul 2011, *Prietenii Bucovinei* au inițiat și susținut proiectul *Harta Bucovinei pentru fiecare pelerin*. În cadrul acestui proiect se distribuie gratuit în pensiunile din Județul Suceava fluturași cu harta monumentelor creștine ale Bucovinei.

Din anul 2010, împreună cu *Asociația „Sportul pentru tine”* din București, *Prietenii Bucovinei* intervin în satul Pătrăuți pentru sprijinirea copiilor aflați la limita abandonului școlar. Este un proiect punctual, prin care ne-am asumat, pe lângă cumpărarea de rechizite și cărți, rezolvarea unor nevoi medicale și materiale apărute în diferite momente în viața copiilor asistați.

Din anul 2014, *Prietenii Bucovinei* au lansat împreună cu firma *Inmedio* și în colaborare cu Școala din Pătrăuți proiectul „Exist, deci vreau să învăț”, proiect la care s-a alăturat apoi ziarul *Monitorul de Suceava*. Este un proiect ce are ca țintă comunitatea de rromi din Comuna Pătrăuți, comunitate ce depășește 2000 de membri. Scopul proiectului este creșterea numărului de copii școlarizați la nivel de grădiniță.

Din anul 2009, Asociația *Prietenii Bucovinei* s-a înregistrat la Biblioteca Națională a României ca editor de carte. Editura se numește *Heruvim* și a scos până în prezent: *Semințe de înțelepciune*, de Lăcrămioara Vartolomei; *Pelerinaj în spațiul sacru bucovinean*, de Gabriel Herea; *Grija cea mai mare trebuie să o avem pentru viața cea veșnică*, de Preot Constantin Morariu; *Omul în tradiția creștină*, de Florin Mihăescu; *Pătrăuți 1487*, de Petru Palamar și Gabriel Herea; *Simbol și ortodoxie*, de Florin Mihăescu; *Ctitori de cultură și spiritualitate ortodoxă*, de Marian Palade; *Cosmosul în tradiția creștină*, de Florin Mihăescu; Volumul colectiv *Schola. Ars. Historia – In honorem Tereza Sinigalia, la 45 de ani de activitate științifică*, în colaborare cu Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași; *Iraclie și Ciprian Porumbescu* (vol. I), de Leca Morariu; *Meditații la „Bucovina de altădată”*, de pr. Gabriel Herea.

Editura nu are o strategie comercială, cea mai mare parte a cărților fiind utilizate pentru promovare culturală prin direcționare către biblioteci, schimb interbibliotecar sau oferire la prețul de editare.

Mulțumim tuturor celor ce susțin activitățile noastre, inclusiv prin donații sau redirecționarea a 2 la sută din impozit.
Asociația Prietenii Bucovinei
Cod Fiscal 18167053
IBAN: RO 04 RNCB 0234 0369 9753 0001
Telefon: 0740 05 77 12
Email: parintelegabriel@yahoo.com

ISBN 978-606-93375-3-0